

▶ Εύξεινος Πόντος

«Εάν το 2011 ήταν η κορύφωση της πολιτικής ηγεμονίας των νεοοθωμανών, το 2012 φαίνεται να είναι το έτος κατά τη διάρκεια του οποίου άρχισε η αμφισβήτηση αυτής της πολιτικής ηγεμονίας», γράφει στο προσφάτως εκδοθέν βιβλίο του ο **Σταύρος Λυγερός, σε συνεργασία με τον Κ. Μελά («Μετά τον Ερντογάν, τι;», Εκδόσεις Πατάκη)**... Βαθύς γνώστης του θέματος Τουρκία, ο δημοσιογράφος και συγγραφέας καταθέτει σήμερα, στον «Εύξεινο Πόντο», την άποψή του για τις πρόσφατες εξελίξεις στη γείτονα:

«Η εξέγερση που σαρώνει την Τουρκία μόνο κεραυνός εν αιθρία δεν ήταν. Μπορεί ο Ερντογάν να εμφανιζόταν κυρίαρχος και αναμφισβήτητος, αλλά η πραγματικότητα ήταν διαφορετική. Η αίσθηση παντοδυναμίας παρόξυνε τον αυταρχισμό και την αλαζονεία του. Το αποτέλεσμα ήταν να προκληθεί μια αντίδραση που, λόγω και της υπέρμετρης αστυνομικής

καταστολής των αρχικών διαδηλώσεων, μετεξελίχθηκε σε εξεγερσιακό κύμα. Με άλλα λόγια, τα γεγονότα διέλυσαν την εντύπωση διεθνώς ότι η νεοοθωμανική κυβέρνηση είναι αναμφισβήτητη.

»Στην εξέγερση πρωτοστάτησαν νέοι που προέρχονται από τα δυτικότερα αστικά στρώματα που είχαν υποστηρίξει τον Ερντογάν στον εσωτερικό ακήρυχτο πόλεμο εναντίον του κεμαλικού κατεστημένου. Τα στρώματα αυτά τον είχαν υποστηρίξει όχι επειδή συμφωνούσαν ιδεολογικά μαζί του, αλλά επειδή τον θεωρούσαν παράγοντα αποδυνάμωσης της στρατογραφειοκρατίας και του ασφυκτικού ελέγχου που αυτή ασκούσε στην πολιτική ζωή.

»Τώρα πια, όμως, που η στρατογραφειοκρατία έχει σε μεγάλο βαθμό ξεδοντιαστεί και το μετακεμαλικό καθεστώς έχει αποδομηθεί, τα δυτικότερα αυτά αστικά στρώματα δυσφορούν απέναντι στην ορατή διά γυμνού οφθαλμού ροπή του Ερντογάν να αναπαράγει τις πατερναλιστικές κρατικές δομές, να εκδηλώνει τον δικό του ιδίωτο αυταρ-

χισμό και να διολισθαίνει σε εκδοχές ισλαμικού συντηρητισμού. Δυσaréσκεια εκφράζει και η πολυπληθής θρησκευτική μειονότητα των αλεβιτών, η οποία είναι προσανατολισμένη προς τον κεμαλισμό. Οι αλεβίτες παραδοσιακά καταπιέζονταν από

τους σουνίτες και ως εκ τούτου θεωρούν παράγοντα προσασίας τον κοσμικό χαρακτήρα του κράτους. Η εξέγερση εναντίον του Ερντογάν δεν σημαίνει καθόλου ότι είναι ένας απομονωμένος κυβερνήτης. Εάν γίνονταν τώρα εκλογές, κατά πάσα πιθανότητα θα τις ξανακέρδιζε. Κι αυτό, επειδή οι νεοοθωμανοί συνεχίζουν να εκφράζουν τη "βαθιά Τουρκία", τις λαϊκές τάξεις που ζουν ή προέρχονται από την Ανατολία.

»Στην πραγματικότητα, συγκρούονται δύο Τουρκίες. Η δυτικότερη αστική Τουρκία, που είναι μειονότητα, αρνείται να δεχθεί την ισλαμική στέντα του Ερντογάν και αντιστέκεται. Η εξέγερση, όμως, δεν βαθαινει το υπαρκτό αυτό ρήγμα, αλλά βγάει στην επιφάνεια και άλλα μικρότερα ρήγματα, αποκαλύπτοντας και τροφοδοτώντας τις καταπιεσμένες επιμέρους εθνοτικές, θρησκευτικές και ιδεολογικοπολιτικές ταυτότητες...».